

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת פסחים

פרשת ראה דפים לט - מד

דרך ישרה תמצית הדף

דף לט-מ

*מרור. *מאכלי חיטים. *לתיטה.

- א. דיני מרור 1. כל שיש לו שרף או פניו מכסיפין, ומייתי במשנה חזרת תמכא חרחבינא עולשין ומרור, בגמרא חרחלין עולשי שדה עסוס טורא ומר ירואר, ולשמואל חרגינין הרדופנין חזרת יולין חזרת גלין ולר"א אף עקרבלין. 2. העדיפות להו"א במרירא טפי, ולמסקנא חזרת על שחס רחמנא עלינו. 3. מין המרור דומיא דמצה שהיא גידולי קרקע ולא דג, וכן מין זרעים ולא הירדוף, וניקח בכסף מעשר ולא הרזיפו, ויש בה מינין הרבה. 4. אמרינן דמרור נזרע בערוגה אחת, וקמ"ל להו"א שאין בהם כלאים או דמרור הוי מין ירקות, ולמסקנא הקמ"ל שחזרת נזרעת בערוגה אף שסופה להקשות. 5. מצב המרור, לחכמים רק לחין ולר"מ בקלא אף יבשין, בכמושין לראב"צ יוצא ולת"ק לא, ואין יוצאין בכבושין שלוקין ומבושלים דאינו טעם מרור.
- ב. חימוץ במאכלי חיטים 1. אפוי אינו מחמיץ. 2. דלף שמטפטף לקמח לא מחמיץ. 3. חלוט לא מחמיץ ושרי לחלוט מורסן לתרנגולים, רב יוסף החמיר בחליטת שני חיטים יחד ואביי החמיר בחריכת שני שיבולים וקשיא דא"כ ה"ה בחדא, אלא שרי משום דמי פירות אינם מחמיצין. 4. ותיקא וזהו מאכל קמח ומלח, עם מים אסור ועם שמן שרי. 5. אין ליתן בקדירה קימחא דאבישונא דהיינו קלי, שמא לא התבשל כראוי ויחמיץ בתבשיל. 6. אניה מליאה חיטים טבעה ואמרינן דיש למכרה, להו"א לגוי ודחי ניוחש שימכרנו לישראל כדאשכחן גבי בגד שעטנז, ולמסקנא יש למכור לישראל מעט מעט. 7. מוללין קדירה ע"י שנותן את הקמח ואח"כ את החומץ וי"א אף איפכא, וזהו כרבי יהודה דקסבר דחומץ מבשל אבל רבי יוסי לא איירי בתערובת, ולהלכה עולא אסור משום סחור סחור ור"פ שרי. 8. אין נותנים קמח לחרדל ואם נתן לחכמים יאכל מיד ולר"מ אסור, ובחרוסת י"א דה"נ פליגי וי"א דלכו"ע אסור.
- ג. דיני לתיטה 1. בשעורין אסור ובדיעבד שרי מה שלא נתבקעו, ולר' יוסי שרי ע"י חומץ כיון שצומתן. 2. בחיטים, לרבה אפילו קשים אין לללות ואצל רב הונא לתתו, ורבא בתחילה קאמר שאסור לללות אפילו שעורים דשיעי ואח"כ חזר בו ושרי דאל"כ ליכא פת נקיה של סולת, וקאמר דאף איכא מצוה לללות שנאמר ושמרתם את המצות וזהו שימור מעיקרא ובעינן מתחילתו ועד

*צליית פסח. *האיסורים ומלקות. *הלישה והמים. הדרן!

- א. צליית פסח ואכילתו 1. האיסור בשאר משקין לחכמים ק"ו ממים ולרבי שנא' בשל מבושל, ונפ"מ דאוסר גם בצלי קדר. 2. בשלו ואח"כ צלאו אסור. 3. צלה ואח"כ בשל אסור, ואתי להו"א כרבי יוסי דאוסר מצה שבשלה, ולמסקנא כר"מ ויליף מבשל מבושל. 4. צלה כל צרכו עד שנחרך פטור. 5. אכלו חי פטור, ואסור משום דאינו צלי אש. 6. בישל בחמי טבריא בשבת פטור ובפסח עובר כיון שאינו צלי אש.
- ב. האיסורים ומלקות 1. לרבא נא ב', מבושל ב', נא ומבושל ג', ולאביי לל"ק לקי רק חד דלא לוקין על לאו שבכללות, ולל"ב לא לוקה כלל משום דלא מיחד לאויה. 2. אכלו נא, מבעו"י פטור ומשחשיכה חייב. 3. צלי, מבעו"י לא נפסל מבני החבורה ומשחשיכה נפסל. 4. האיסור בנא אל תאכלו ובצלי ואכלו את הבשר בלילה, ולאמר הוי לאו דזהו לא אמור או לאו נאמר.
- ג. דיני הלישה והמים 1. שופכים מי תשמישו של נחתום במקום מדרון, ומים מועטים שרי אף במקום אשבורן. 2. יש ללוש רק במים שלנו. 3. אין ללוש בחמה ולא במים חמים. 4. צריך לעסוק כל הזמן בבצק. 5. צריכה שני כלים של מים אחד לקיטוף ואחד לצינון ידיה, ובעברה ולשה פליגי.

הדרן עלך פרק שני!

פרק שלישי – אלו עוברין

*חמץ בתערובת ונוקשה וכמאן. *הלימוד ממשרת.

- א. הדברים שעוברים עליהם בפסח בלאו של בל יראה 1. כותח הבבלי מפת מלח וחלב ואמרינן שהוא מטמטם מסמא ומכחיש, ואמרינן שפת קיבר חדש וירק חי מרבים זבל כופפין קומה ומסמאין משא"כ איפכא. 2. שיכר המדי, עם מי שעורים. 3. חומץ האדומי, שבזמן ביהמ"ק לא היה היין ביהודה מחמיץ עד שנתנו לתוכו שעורים ואחרי החורבן נעשה כן ביין האדומי שנאמר אמלאה חרבה, וכן בתחילה הלוקח יין מע"ה א"צ לעשרו שחזקתו בא מן התמד ולא נחשדו או שבא מחרצנים ולבסוף צריך לעשר שחזקתו שבא מן היין. 4. זיתום המצרי, נעשה משליש כרכום שלישי מלח ושליש שעורים או חטים ועוזר לשלשול ולעצירות. 5. זומן של צבעים, מי סובין שנותנים לצבע אדום. 6. עמילן של טבחים, פת מתבואה שלא הביאה שלישי כדי לשאוב את הזוהמא. 7. קולן של סופרין, וזהו דבק של רצענים וסופרים, ובעי למימר טיפול בנות עשירים שמשירות לעניות ונדחה. 8. לר"א אף תכשיטי נשים, וזהו טיפולי נשים שעניות עושות בסיד עשירות בסולת ובנות מלכים בשמן המור שזהו סטבת או שמן זית שלא הביא שלישי, ואמרינן שצריך להיות בקי בהן ובשמותיהן.
- ב. לתנא דמתני' דאיכא לאו בתערובת חמץ כגון כותח וכן בחמץ בנוקשה כגון תכשיטי נשים, ופליגי אי אתי כר"מ דקסבר שעל שיאור שהכסיפו פניו דזהו נוקשה לוקה וכ"ש בתערובת, או כרבי אליעזר דקאמר שיש לאו בתערובת וכ"ש בנוקשה. ודרשות הפוסקים לר"א 1. תערובת חמץ בלאו אתיא להו"א מלשון מחמצת ודחי דצריך לנתחמץ מחמת דבר אחר, ולמסקנא שנאמר כל לגבי לאו, ורבנן כל לא דרשי. 2. חיוב נשים בחמץ, לר"א מכל דכרת דליכא למילף בגז"ש ממצה

כיון שאינם בקום אכול מצה אלא חיובם במצה נלמד ממה שנאסרו בחמץ, ולרבנן אתו מכי כל אבל כל לא דרשי. 3. ר"א לא יליף כרת לתערובת הואיל דקאי באוכלין אין לרבות נאכלין, ואף שמצינו גבי כי כל אוכל חלב דמרבה נאכלין מיהו התם ליכא למדרשיה באוכלין דשביק להו. 4. מקשינן דלר"א נילף נשים מכל ותערובת מכי כל לגבי כרת וכדאשכחן גבי הקטרת שאור דר"א דריש כי כל, קשיא.

ג. מחיוב נזיר על משרת ענבים ילפינן לר"ע שבכל התורה אין היתר מצטרף לאיסור מלבד בנזיר כגון ששרה פתו ביין ופסח והקטרת שאור ולחכמים ילפינן ממשרת שבכל התורה טעם כעיקר. והשמועות 1. מקפה של חולין והתבלין של תרומה דחייב על התבלין בכזית ודחי דאיכא כזית בכדי אכילת פרס והוי דאורייתא, והא דפטור בכותח כיון דלא שייך לאכלו בעין, והא דתלינן גבי חולין ותרומה זהו בתרומה מדרבנן דהיינו תבלין או בזמן הזה. 2. לחכמים ילפינן ממשרת דטעם כעיקר מדאורייתא שאיסורו אינו לעולם ובהנאה ויש לו היתר, ור"ע יליף שטעם כעיקר להו"א מבושר בחלב ודחי דהוי חידוש ולמסקנא מגיעולי נכרים ולחכמים אכתי הוי חידוש דקדירה בת יומא נמי פגמה פורתא. 3. ר"ע לא יליף ממשרת שאף בכל איסורין שבתורה יהא היתר מצטרף לאיסור, משום דנזיר וחטאת שהנוגע בה יקדש הו' שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין, אבל לחכמים אתי להיתר מצטרף לאיסור ומקדשים לא ילפינן, וממשרת ילפינן שבכל התורה כולה טעם כעיקר.

שאלות לחזרה ושינון

פרק שלישי – אלו עוברים

א דף לט"מ

א. דיני מרור (5)	א. דיני מרור (5)
ב. חימוץ מאכלי חיטים (8)	ב. דרשות הפסוקים לר"א דקסבר שיש לאו בתערובת חמוץ (4)
ג. דיני לתיתה (2)	ג. המוח' מה ילפינן ממשרת דכתיב בנזיר, והשמועות (3)
א. דף מא	
א. צליית פסח ואכילתו (5)	
ב. האיסורים ומלקות (4)	
ג. דיני הלישה והמים (5)	

הדון!

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות 	בבא קמא 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
חולין 	בבא מציעא 	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים 	בבא בתרא א-ב 	עירובין
ערכין-תמורה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	סוכה
כריתות-מעילה 	לגמרא" ותמצית כל המסכתא. 	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה 	מכות שבועות 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומ"י	עבודה זרה הוריות עם 	גיטין
	מחודדין בפ"ד 	קידושין עם תורתך שעשועי,
	זבחים 	סימני הדף, ותוספתא

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תר"ג המצוות. **בחקותין אשתעשע** - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול. **עתיים לתורה** - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק. **קיצור חודים** מנוקד ומסודר. **קיצור אלשין רות** **קיצור אלשין אסתר** **קיצור אלשין איכה** בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבתה תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א. **איזוהי דון ישרה** - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות. **הקדמות ומושגים** - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~43~

המערכת

